

Rechtbank Noord Holland
Afdeling Publiekrecht, sectie Bestuursrecht
Locatie Haarlem
Postbus 1621
2003 BR Haarlem
Fax: 088- 361 01 32 *(alleen bijlage 1)*

Haarlem, 15 februari 2017

Betreft PAX, Stop Wapenhandel en NJCM vs. De Staat der Nederlanden,
Bob 10 februari 2017 wapenexport II
Ons kenmerk 25108 en 25109 JK
Uw kenmerk
Rolnummer

Beroepschrift, tevens Verzoek tot het treffen van een Voorlopige Voorziening

Geachte heer, mevrouw,

Namens Stichting Vredesbeweging PAX Nederland (*verder: PAX*), het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (*verder: NJCM*) en de Stichting Campagne tegen Wapenhandel (*verder: Campagne tegen Wapenhandel*) stel ik beroep in tegen de beslissing op bezwaar van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (*verder: het ministerie*) van 10 februari 2017 (**zie bijlage 1**).

Aan dit beroep koppel ik het verzoek om een voorlopige voorziening te treffen.

Ik verklaar bepaaldelijk gevolmachtigd te zijn door de drie organisaties om dit beroep te mogen instellen en dit verzoek te mogen indienen.¹

harmenjansweg 15
2011az haarlem

t 023 542 66 88
f 023 542 66 90
info@fischergroep.
nl

ondersteuners

s. azouagh
a. fischer
j.m. rümke

advocaten

w.g. fischer
j. klaas
j.h. kruseman
j. sprakel
e.c. weijzenfeld

¹ Gemachtigde is projectcoördinator van het Public Interest Litigation Project (*Verder: PILP*) van het NJCM, dat ziet op het opzetten en voeren van strategische procedures over mensenrechten in Nederland. Gemachtigde is tevens advocaat bij de Fischer Groep in Haarlem. In die laatste hoedanigheid treedt gemachtigde hier op.

Vervolg op eerdere zaak

Deze zaak is in essentie eerder aan u voorgelegd. Op 25 augustus 2016 heeft uw rechtbank uitspraak gedaan in de procedure over de beslissing van het ministerie om een vergunning te verlenen aan een Nederlands bedrijf om militaire goederen te leveren aan Egypte (via Frankrijk). Deze zaak heeft kenmerk ECLI:NL:RBNHO:2016:7024.

U hebt, kortgezegd, geoordeeld dat de NGO's niet ontvankelijk zijn op grond van het EU Douanerecht. Hiertegen zijn de NGO's in beroep gegaan.

Het gerechtshof Amsterdam heeft op 24 januari 2017 uitspraak gedaan. Het gerechtshof heeft zich, helaas, geheel niet uitgelaten over de vraag of de NGO's op grond van het EU Douanerecht wel of niet ontvankelijk zijn. Dit omdat de vergunning inmiddels verlopen was en er een nieuwe vergunning verleend is voor de militaire goederen die nog niet geleverd zijn. De uitspraak van het gerechtshof is gepubliceerd met kenmerk ECLI:NL:GHAMS:2017:165.

Er is op 23 december 2016 bezwaar aangetekend tegen de verlengingsbeslissing van de Staat van 21 september 2016.
Deze beslissing loopt tot 31 oktober 2017.

De NGO's willen uw uitspraak graag inhoudelijk voorleggen aan het gerechtshof. De NGO's willen weten of ook het gerechtshof van mening is dat NGO's bestuursrechtelijk niet op kunnen komen tegen beslissingen over wapenexport vanwege het EU Douanerecht. Als het hof het met uw rechtbank eens is, kunnen de NGO's naar de civiele rechter. Als het hof het niet met uw rechtbank eens is, dan zou aan de inhoudelijke kant van de procedure toegekomen kunnen worden bij de bestuursrechter.

Toestemming zonder zitting af te doen

Aan de verlengingsbeslissing liggen identieke vragen over de ontvankelijkheid, ex. de AWB en het EU douanewetboek, voor als bij de eerdere beslissing.

Om zo snel mogelijk bij het gerechtshof uit te kunnen komen verzoek ik u uitspraak te doen zonder een zitting in te plannen. Dit op grond van artikel 8:57 lid 1 Awb.

Zowel cliënten als de Staat verlenen daar toestemming voor (**bijlage 2**).

Voorlopige voorziening

Ook verzoek ik u, net als in de eerdere procedure, een voorlopige voorziening te treffen, inhoudende dat de vergunning geschorst wordt lopende de beroepsprocedure.

Een groot deel van het militair materieel is nog niet geleverd. Als straks zou blijken dat de vergunning inderdaad niet of niet op deze wijze verleend had mogen worden, zijn de gevolgen feitelijk onomkeerbaar. Om dat te voorkomen dient de levering nu bevroren te worden.

Gronden

Voor de gronden verwijs ik u naar:

- Het beroepschrift in eerste aanleg in de eerdere procedure (**bijlage 3**),
- De pleitaantekeningen in eerste aanleg in de eerdere procedure (**bijlage 4**),
- Het hoger beroepschrift in de eerdere procedure (**bijlage 5**) en
- De pleitaantekeningen bij het Hof (**bijlage 6**).

Samengevat komen de gronden op het volgende neer.

De NGO's zijn het niet met het standpunt van het ministerie eens dat ze niet ontvankelijk zouden zijn op grond van artikel 1:2 lid 3 Awb, omdat ze wel degelijk aan de voorwaarden gesteld in de wet en de jurisprudentie voldoen. PAX, de Campagne tegen Wapenhandel en het NJCM komen op voor bepaalde algemene of collectieve belangen die zij overeenkomstig hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen. Dit is per organisatie in het beroepschrift uitgewerkt (**bijlage 3**).

De NGO's waren in andere juridische procedures ook ontvankelijk. Daarnaast heeft de Staat, net als de civiele rechter, in de zaak rond wapenexport naar Israël zelf betoogd dat (de rechtsvoorgangers van) PAX en de Campagne tegen Wapenhandel ontvankelijk zouden zijn op grond van de Awb (ECLI:NL:RBSGR:2002:AE3271).

Verder zijn de NGO's het niet eens met het oordeel van uw rechtbank dat ze op grond van het EU Douanerecht niet ontvankelijk zouden zijn.

Ten eerste is er geen ratio voor de afsluiting van de bestuursrechtelijke route voor de NGO's, terwijl deze nog wel voor de wapenexportbedrijven openligt en voor de NGO's de civiele route nog openstaat.

Ten tweede dient gekozen te worden voor het bestuursrecht als zowel bestuursrecht en civielrecht openstaan.

Ten derde biedt het EU recht wel degelijk ruimte voor de NGO's. Zo gaat het in deze zaak om een zeer bijzondere zaak en bijzondere materie. Ook is de manier waarop het Hof van Justitie kijkt naar ontvankelijkheid niet één op één toe te

passen in de nationale rechtsgang.

Ten vierde gaat het DWU om verschillende, in de pleitaantekeningen bij het hoger beroep opgesomde, redenen helemaal niet op bij procedures over wapenexport (**bijlage 6**).

Verder is er in zowel het beroep en het hoger beroep in de eerdere procedure ook inhoudelijk ingegaan op de vergunning en de situatie in Egypte en Jemen. Dit ook om te laten zien dat er ook echt gebreken lijken te kleven aan de vergunning en dat het echt van groot belang is dat hierover inhoudelijk bij een rechter gediscussieerd kan worden met publiek belang organisaties die opkomen voor de vrede en voor de mensenrechten.

Conclusie

Ik verzoek u de beslissing op bezwaar te vernietigen en zo mogelijk zelf in de zaak te voorzien. Ik verzoek u lopende het beroep een voorlopige voorziening te treffen die ziet op het bevriezen van de verdere levering van militair materiaal aan Egypte (via Frankrijk) op grond van de aangevochten beslissing.

Ik verzoek u eveneens gebruik te maken van uw bevoegdheid het bestuursorgaan in de proceskosten in bezwaar en beroep te veroordelen.

Hoogachtend,

Jelle Klaas

